

XVII Olimpiada Znajomości Afryki – I etap

3 grudnia 2018 r.

TEST

Test ten zawiera 50 pytań, obejmujących tematycznie kilka dziedzin, związanych bezpośrednio z tematem Olimpiady. Do każdego zaproponowano trzy odpowiedzi: a, b, c, **z których tylko jedna jest właściwa.**

Udzielenie odpowiedzi na pytanie polega na wyborze odpowiedzi, którą uznajesz za najlepszą i zakreśleniu odpowiedniej literki: a, b lub c. Jeśli przez pomyłkę zakreślisz niewłaściwą literkę, otocz ją kółkiem i zaznacz krzyżykiem właściwą odpowiedź. Pamiętaj, że **zawsze możesz wybrać tylko jedną odpowiedź.** Zakreślenie więcej niż jednej możliwości, traktowane będzie, jako odpowiedź błędna.

Na końcu przepisz zakreślone przez Ciebie odpowiedzi do **arkusza odpowiedzi.**

Za każdą poprawną odpowiedź otrzymujesz jeden punkt, za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi - zero punktów. Za całość testu można, zatem otrzymać maksymalnie 50 punktów.

Na rozwiązanie całego testu przeznaczone jest 90 minut (1,5 godziny).

Pamiętaj, że udział w XVII Olimpiadzie Znajomości Afryki powinien być dla Ciebie przygodą, a nie stresującym egzaminem! **POWODZENIA!**

KWESTIONARIUSZ OSOBOWY UCZESTNIKA OLIMPIADY

Imię i nazwisko	
Szkoła, klasa	
Miejscowość, Mail i telefon	

ARKUSZ ODPOWIEDZI

1. [A] [B] [C]	14. [A] [B] [C]	27. [A] [B] [C]	40. [A] [B] [C]
2. [A] [B] [C]	15. [A] [B] [C]	28. [A] [B] [C]	41. [A] [B] [C]
3. [A] [B] [C]	16. [A] [B] [C]	29. [A] [B] [C]	42. [A] [B] [C]
4. [A] [B] [C]	17. [A] [B] [C]	30. [A] [B] [C]	43. [A] [B] [C]
5. [A] [B] [C]	18. [A] [B] [C]	31. [A] [B] [C]	44. [A] [B] [C]
6. [A] [B] [C]	19. [A] [B] [C]	32. [A] [B] [C]	45. [A] [B] [C]
7. [A] [B] [C]	20. [A] [B] [C]	33. [A] [B] [C]	46. [A] [B] [C]
8. [A] [B] [C]	21. [A] [B] [C]	34. [A] [B] [C]	47. [A] [B] [C]
9. [A] [B] [C]	22. [A] [B] [C]	35. [A] [B] [C]	48. [A] [B] [C]
10. [A] [B] [C]	23. [A] [B] [C]	36. [A] [B] [C]	49. [A] [B] [C]
11. [A] [B] [C]	24. [A] [B] [C]	37. [A] [B] [C]	50. [A] [B] [C]
12. [A] [B] [C]	25. [A] [B] [C]	38. [A] [B] [C]	
13. [A] [B] [C]	26. [A] [B] [C]	39. [A] [B] [C]	

1. Fur to nazwa z Darfuru oznaczająca: a) najwyższą górę; **b) lud**; c) klasę wojowników.
2. W państwie Uadai ze stolicą w Uara, a od połowy XIX w. w Abesze, tym dominującą grupę stanowili: **a) czarni Maba**; b) Teda; c) Kreis (Kredź).
3. Wolofowie praktykowali obrzezanie: **a) jeszcze przed przyjęciem islamu**; b) po przyjęciu islamu; c) tylko w kaście wodzowskiej.
4. Według Z. Komorowskiego początki dawnej Ghany sięgają: **a) być może III-IV w.**, b) VIII w.; c) X-XI w.
5. Dawna Ghana swoją potęgę i rozrost zawdzięczała: a) handlowi niewolników; b) kopalniom soli; **c) żelazu i złotu**.
6. Szejk Amadu Bamba był założycielem: a) konfraterni Kadirija; **b) bractwa Murydów**; c) państwa Tukulerów.
7. Futa Toro i Futa Dżalon były państwami założonymi przez: a) Wolofów; **b) Fulanów (Fulbejów)**; c) Mande-tan.
8. Pierwsze, wielkie państwo Wolofów, założone przez legendarnego Ndiadian Ndiaja (Ndziaja), Dżołof, powstało w: a) VIII w.; **b) XIII w.**; c) XVII w.
9. Większość plemienia Lebu z Senegalu, zmieszanego także z Sererami i mówiącego dziś językiem Wolofów, należy dziś do muzułmańskiego bractwa: **a) Lajenne**; b) Tidżanii (Tidżanijja); c) Kadirija.
10. Siedziby Sererów znajdują się w: a) regionie Saint Louis; b) nad rzeką Casamance; **c) w bagnistych dorzeczach Sin i Salum**.
11. U Wolofów nietykalność przysługuje: a) perliczkom; b) lwom; **c) kotom i jaszczurkom**.
12. Kaarta i Segu to państwa stworzone przez: **a) Bambara**; b) Sererów; c) Bozo.
13. Pierwszy prezydent niepodległego Senegalu, wybitny poeta i myśliciel, Leopold Sedar Senghor był: a) Wolofem; **b) Sererem**; c) Tukulerem.
14. W 1891 r., władcy Sererów: **a) oddali się pod protektorat Francji**; b) sprzymierzyli się z Wolofami przeciwko Francji; c) utworzyli z Tukulerami jedno państwo.
15. U Mande-tan narodziny bliźniąt: a) stanowią zapowiedź nieszczęścia (bliźnięta są zabijane); b) zobowiązują rodziców do ich oddania plemieniu Komo; **c) witane są tu z wielką radością**.
16. Państwo, wslawione takimi wodzami jak Sundzata, Sakura i Kankan Musa: a) Ghana; **b) Mali**; c) Futa Toro.
17. Fulanie (Fulbeje) mają świadomość swej rasowej i psychicznej odrębności, którą nazywają: **a) pulaku**; b) *dasiri*; c) *fari-kolo*.
18. Bororo są: a) ludem typowo rolniczym; **b) niestrudżonymi wędrowcami i pasterzami**; c) rybakami znad Nigru.

19. Słynny fulański (fulbejski) taniec *gereol*: a) jest tańcem żałobnym; b) jest przygotowaniem do walki zbrojnej; **c) trwa niekiedy kilka dni z rzędu, będąc popisem siły i temperamentu młodzieży męskiej.**
20. Trzy bratnie potęgi – Tenkodogo, Jatengę i Fada N'Gurma – były stworzone przez: a) Fulańców (Fulbejów); b) Songhajów; **c) Mossich.**
21. Pierwsze historycznie stwierdzone państwo Hausa – państwo--miasto – powstało w X w. Była to: **a) Daura**; b) Katsina; c) Biram (Gangara).
22. Podstawowym zajęciem Ewe jest: **a) rolnictwo**; b) pasterstwo; c) rybołówstwo.
23. W kultach Ewe wielką rolę spełnia a) ofiara z krokodyla; b) tradycyjny taniec *hurka*; **c) nawiedzanie ulegających transowi mediów przez bóstwa (wodu).**
24. Bamum (Mom), Tikar, Bamileke i inni, w górach Kamerunu to przedstawiciele: a) ludów sudańskich; **b) semibantu**; c) ludów pochodzenia semickiego.
25. Pierwszym premierem i wieloletnim prezydentem niepodległej Kenii był: a) Paul Biya; **b) Jomo Kenyatta**; c) Blaise Compaore.
26. Współcześnie z tego ludu rekrutuje się przeważająca część nowych elit Togo i Beninu. Są to: a) Arabowie malijscy; **b) Ewe**; c) Dogonowie.
27. Azande, Bazande albo Zande, zwani też Niam Niam są wielkim ludem rozprzestrzenionym na terenach dzisiejszej: **a) Demokratycznej Republiki Kongo, Republiki Środkowej Afryki i Sudanu**; b) Gwinei Bissau i Gwinei Konakry; c) Kenii i Ugandy.
28. Cheikh Anta Diopa i jego zwolennicy lansowali tezę, że starożytny Egipt był dziełem: a) ludów arabskich; **b) ludów czarnych**; c) ludów berberyjskich.
29. W Afryce Zachodniej rozpowszechnione jest „święto pochrzynu” (ignamu, jamsu). Jest to: a) tradycyjna uprawa zbożowa; **b) roślina bulwiasta o smaku podobnym do ziemniaka**; c) owoce baobabu.
30. Ambo, zwani też Owambo, stanowią współcześnie około połowy ludności: **a) Namibii**; b) Lesoto; c) Botswany.
31. Wśród ludu Mangbetu małżeństwa są z reguły poligamiczne, spotyka się sororat. Co to jest sororat? a) Zamiana mężów przez siostry; **b) Kolejne poślubianie siostr przez tego samego męża**; c) obowiązek wyjścia za mąż najpierw starszej siostry.
32. Co do liczby bóstw przez siebie uznawanych w Afryce prym wiodą: a) Azande; **b) Jorubowie**; c) Tutsi.
33. Jedna z grup językowych – khoisańska (kojsańska) – rozciąga się na obszarze: a) Afryki północno – wschodniej; **b) Afryki Południowej**; c) Afryki Zachodniej.
34. Ważnym wymiarem służby sprawiedliwości są w praktyce misyjnej: a) **lokalne i krajowe komitety *Iustitia et Pax***; b) pośrednictwo w rozstrzyganiu konfliktów zbrojnych drogą mediacji międzynarodowej; c) rozbudowana sieć struktury diecezjalna.

35. Siedziby Sara znajdują się: a) w **dorzeczach Szari i Logone**; b) w górach Mandara; c) na Progu Azande.
36. Ganda uważają się za potomków legendarnego i ubóstwionego władcy, imieniem: a) **Kintu**; b) Baczwezi; c) Mizimu.
37. Mbundu, zwani też Owimbundu lub Umbundu, są bardzo licznym ludem na terenie: a) Zambii; b) Tanzanii; c) **Angoli**.
38. W mitologiach afrykańskich najczęściej stworzenie człowieka łączy się z jego: a) wyjściem z wody; b) **stworzeniem z gliny**; c) stworzeniem z czarnej ziemi, wody i powietrza.
39. Ojciec W. Schmidt w Afryce szukał oparcia dla swej teorii pierwotnego monoteizmu, wskazując przede wszystkim na religie: a) **Pigmejów**; b) Nilotów; c) Bamileke z Kamerunu.
40. Największa z rzek Afryki Południowej uchodzących do Oceanu Atlantyckiego to: a) **Oranje**; b) Zambezi; c) Kunene.
41. U ludu Herero z Namibii *owiruru* to: a) opiekuńcze bóstwa plemienne; b) wcielający się przodkowie pełniący rolę opiekunów; c) **zjawy zmarłych czarowników przynoszące nieszczęście**.
42. W małżeństwach poliginicznych w Afryce: a) nowa żona ma większe prawa niż pozostałe; b) **pierwsza żona jest zwierzchniczką pozostałych**; c) wszystkie mają takie same prawa.
43. Według powszechnego przekonania założycielem Kościoła Koptyjskiego był: a) św. Jan; b) św. Maurycy; c) **św. Marek**.
44. Ogłoszony świętym dowódca paziów króla Mwangi, spalony na stosie w 1886 roku to: a) Claude Makelele; b) **Karol Lwanga**; c) Maurice Rugambwa.
45. U podstaw przeważającej praktyki afrykańskiej przez blisko 100 lat leżał plan czteroletniego katechumenatu autorstwa: a) Daniela Comboniego; b) kard. Constantiego; c) **Kard. Karola Lavigerie**.
46. Najstarszą społeczność judaistyczną w Afryce tworzą Żydzi Falasha zamieszkujący; a) **Etiopię**; b) Sudan; c) Czad.
47. Misjonarz protestancki Robert Moffat – teść słynnego lekarza i odkrywcy Dawida Livingstone'a – działał na terenie dzisiejszej: a) **Botswany**; b) Mozambiku; c) Tanzanii.
48. Suche wiatry wiejące znad łądu (od Sahary) noszą nazwę: a) monsun; b) **harmatan**; c) mistral.
49. Udał się on z polecenia króla Portugalii w 1486 r. na czele niewielkiej wyprawy handlowo-badawczej do Beninu: a) **Alfonso d'Aveiro**; b) Pacheco; c) Duarte Pires.
50. Cechą charakterystyczną języka tych ludów jest, obok dominującej monosylabiczności, znamienne „mlaskanie” i dźwięki naśladowcze. Mowa o: a) Bantu; b) Ewe; c) **Kojsan**.